

újabb középkori leletek kerültek elő. A nyomvonal többi külterületi szakaszán, ill. a tervezett tisztító területén régészeti leletanyagot nem találtunk.

BÁCSMEGI GÁBOR

305. Magyarcsanád, Börcsök-dűlő

(Csongrád megye) A, Á

A Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat munkatársai 2009 tavaszán több ütemben megelőző feltárást végeztek a Magyar–Román gázszállító vezeték nyomvonalára eső lelőhelyeken.

MOL-37 (KÖH 42504): Május 13–21. között az Apátfalva és Magyarcsanád közötti község határ közvetlen közelében egy nagy kiterjedésű, É–D-i irányú magaspart gerincén fekvő lelőhelyen kutattunk, összesen 1119 m²-en, melyből 483 m² bizonyult régészeti fedettnek. A kijelölt felületen 11 régészeti jelenséget, ill. ugyanennyi objektumot tudtunk elkülöníteni, melyből 8 kerítőárok, 3 pedig kisebb gödör volt. Leletanyaggal kezeltetett, Árpád-kori (11–13. sz.) jelenség mindössze 3 volt a területen, míg egy kisebb gödörnek a korszakhoz való tartozása kérdéses maradt. A leletekben leggazdagabb objektum egy mély, a dombtetőn előkerült árokszakasz volt. A mély, aknaszerű beásásból változatos kerámiaanyag, többek között fazekak és cserépüstök különböző, többnyire díszített típusai kerültek felszínre.

MOL-38 (KÖH 42505): Április 9–29. között összesen 1119 m²-en végeztük el a kutatást, melynek során 44 régészeti jelenséget, illetőleg 30 objektumot különítettünk el. Ezek ritkán, a teljes kijelölt területen megtalálhatók voltak; a legnagyobb objektumsűrűséget a Ny-i szelvény szakaszban észleltük. A korszakolható objektumok kivétel nélkül a 7–8. századra datálható, avar kori településmaradványok. Többségük árokszakasz, melyek nagyobb hányada a telepen belül kerítő funkcióval bírhatott. Néhány esetben ezek szögletes teret vettek körül. Két árok nagyobb méretével tűnt ki a szelvény K-i harmadában. A többszörösen tagolt aljú árkok egy jelentősebb léptékű, összefüggő struktúra részét képezhették. Az objektumok közül 8 kisebb-nagyobb gödör volt, alakjuk változatos, aknaszerű és méhkas alakú is előfordult közöttük. A lelőhelyen feltárt telepjelenségek közül kiemelkedik egy földbe mélyített, 9 m² alapterületű épület. A házban megtaláltuk a tartócölöpök helyét, egy tűzhely nyomát, valamint az egyik sarokban egy bevájt katlantűzhelyet. A tűztér öblös beásásából vassalak-rögök, sütőharang- és fazéktöredékek kerültek elő. Az épületben a magas talajvízszint ellenére letaposott padlóréteget is észleltünk.

A leletek közül legjelentősebb egy 7 cm széles és 4 cm magas, épen fennmaradt, madár alakú, öntöttgelenek tartható tárgy. A leletanyag döntő részét képező kerámia zöme korongolt, vonaldíszes fazekakból és kézzel formált sütőharangokból származik. Gyakori volt a fémsalak is az objektumokban.

A leletek a KÖSZ szegedi regionális irodájában történő elsődleges feldolgozásukat követően a szegedi Móra Ferenc Múzeumba kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Benedek András, Nagy Norbert, Takács Gábor technikusok.

PÓPITY DÁNIEL

306. Magyarcsanád határa

(Csongrád megye) Ő, Sza

2009. március 10. és április 2. közt helyszíni szemlét tartottunk az M43 autópálya Makó–országhatár közti szakaszán. A szemle célja a korábban (2005, Szalontai Csaba) már lokalizált lelőhelyek kiterjedésének ellenőrzése és esetleges pontosítása volt.

M43-49 (KÖH 52752): A lelőhely területén csupán újkori töredékeket gyűjtöttünk, régészeti leletanyagot nem találtunk.

M43-50 (KÖH 52754): A Börcsök-dűlő Ny-i felében, az előzőhöz közel lokalizált lelőhelyen, annak K-i és D-i részén nagyon szórványosan, de folyamatosan jelentkezett a szarmata leletanyag, míg Ny-i és a csanádpalotai út felőli szélén nagy intenzitásban gyűjtöttünk őskori és szarmata töredékeket. Déli és K-i irányban valamivel kisebbnek bizonyult, mint a Szalontai-féle bejárás.

M43-51 (KÖH 52756): Területén csupán újkori töredékeket találtunk (elszántott tanya).

Munkatársak: Koller Melinda, Hetesi Szilvia, Hrivnák Péter Pál.

FEKETE CSANÁD

307. Magyarkeszi, Lőtér

(KÖH 74611)

(Tolna megye) LT

2009 márciusában lakossági bejelentésre a valamikori katonai lőtér területén végeztünk helyszínelést, ahol még a tél folyamán egy kelta hamvasztós urnasír maradványai kerültek elő. Az adatközlő elmondása alapján a fagyott földből kipiszkált és összetört urnát, ill. a hamvakat hátrahagyva csupán a fémtárgyakat gyűjtötték össze. A találóval a helyszínen ellenőriztük az intenzíven pusztuló partfalat, ahol 2–3 régészeti korú beásást rögzítettünk is. Továbbá az otthagytott urna maradványai után is kutattunk, de a gaz, ill. a terület illegális szemételepként való használata miatt ez sikertelen volt.

A leírás szerint az urna szélesebb szájú, keskeny nyakú, vállán körbefutó bordával díszített, szürke színű volt, amelybe a hamvak mellett az égetőtérről bekerült az elhunyt 2 darab bronz fibulája, emailos díszítésű, művészi kidolgozott csüngős bronz övlánca, ill. valamilyen vastárgy maradványa. A leletek a sírt, amely része lehet egy kelta temetőnek, egyértelműen a Kr. e. 3–2. sz. fordulójára, a La Tène/B időszakára kelteznek.

Munkatárs: K. Németh András.

CZÖVEK ATTILA